

موسسہ مطالعات بین المللی انرژئی

گزارش کشوری انرژی آنگولا

سید محمد علی حاجی میرزایی

علیرضا قنبری

سرشناسنامه	: حاج میرزائی، سیدمحمدعلی
عنوان و نام پدیدآور	: گزارش کشوری انرژی آنگولا/ سیدمحمدعلی حاجی میرزائی، علیرضا قنبری
مشخصات نشر	: تهران: موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۴ص: نقشه، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۱۰۰۰-۱-۸ ریال ۱۵۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی: فیا	
یادداشت	: عنوان به انگلیسی: Country energy report series: Angola
یادداشت	: عنوان روی جلد: مجموعه گزارش کشوری انرژی آنگولا
یادداشت	: کتلبنامه: ص. ۱۰۴-۱۰۳.
موضوع	: انرژی، منابع -- آنگولا
موضوع	: سیاست انرژی -- آنگولا
شناسه افزوده	: قنبری، علیرضا، ۱۳۶۰-
شناسه افزوده	: موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۹ج۲/۹۵۰۲ HD
رده‌بندی دیوبی	: ۳۳۲/۲۹-۹۶۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۰۳۱۱۸۱

موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی

تهران: خیابان ولیعصر - روبروی پارک ملت - خیابان سایه - پلاک ۶۵

معاونت امور بین‌المللی - واحد انتشارات

تلفن: ۶۰-۲۲۹۳۵۱ فاکس: ۲۲۰۲۹۳۸۶

• گزارش کشوری انرژی آنگولا

• تألیف و ترجمه: سیدمحمدعلی حاجی میرزائی، علیرضا قنبری

• ویراستار: نورا حسینی

• صفحه‌آرا: محمود علی‌حینی

• طراح جلد: سحر شریف‌دشتی

• سال انتشار: ۱۳۸۹ - تهران

• شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

• قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

• قیمت ویژه: ۱۰۰۰۰ ریال

• پایگاه اینترنتی: www.iies.org

• شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۱۰۰۰-۱-۸

• همه حقوق و امتیاز این اثر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

خلاصه مدیریتی: ۹

مقدمه: ۱۱

فصل اول: موقعیت جغرافیایی - سیاسی - اجتماعی ۱۲

۱- تاریخ معاصر آنگولا ۱۳

۲- جغرافیای طبیعی و اوضاع اقلیمی ۱۴

۳- جغرافیای انسانی ۱۷

۴- اقوام و نژادها ۱۸

۵- ادیان و مذاهب ۱۹

۶- نظام آموزشی ۱۹

۷- قانون اساسی و ویژگیهای آن ۱۹

۸- تشکیلات حکومت ۲۱

۸-۱. قوه مقننه و مجریه: ۲۱

۸-۲. قوه قضائیه ۲۲

فصل دوم: وضعیت اقتصادی ۲۴

۱- تاریخ اقتصادی ۲۵

۲- شاخصهای کلان اقتصادی ۲۶

۲-۱. تولید ناخالص داخلی ۲۶

۲-۲. تورم ۲۷

۲-۳. نرخ ارز ۲۸

۲-۴. بودجه دولت ۲۹

۳۱	۲-۵. تراز پرداختها
۳۱	صادرات
۳۲	واردات
۳۲	شرکاء تجاری
۳۳	۲-۶. بدهی خارجی
۳۳	۳. پتانسیل ها و سیاست های اقتصادی

فصل سوم: وضعیت انرژی ۳۶

۳۷	۱- کلیات وضعیت انرژی
۳۷	۱-۱. تولید انرژی
۳۷	۱-۲. واردات و صادرات انرژی
۳۸	۱-۳. کل عرضه انرژی
۳۸	۱-۴. کل مصرف انرژی
۳۹	۱-۵. شاخص های انرژی
۴۰	۱-۶. تراز انرژی
۴۱	۲. صنعت برق
۴۲	۲-۱. نهادها و سازمانهای مسئول
۴۳	۲-۲. ظرفیت تولید برق
۴۴	۲-۳. انتقال برق
۴۶	۲-۴. توزیع برق
۴۷	۲-۵. تولید و مصرف برق
۴۸	۲-۶. تعرفه و یارانه برق
۴۸	۳- نفت خام
۴۸	۳-۱. تاریخ صنعت نفت آنگولا
۴۹	۳-۲. فعالان اصلی

الف) وزارت نفت.....	۴۹
ب) شرکت ملی نفت آنگولا: سونانگول.....	۵۱
تاریخچه.....	۵۱
وظایف، مأموریت‌ها و ساختار سازمانی.....	۵۱
ج) شرکت‌های بین‌المللی نفت.....	۵۴
۳-۳. ذخایر و بلوک‌های نفتی.....	۵۴
الف) بلوک‌های در حال بهره‌برداری.....	۵۷
ب) بلوک‌های واگذار شده برای اکتشاف.....	۵۸
۳-۴. اکتشافات نفتی.....	۵۸
۳-۵. خصوصیات نفت خام.....	۵۹
۳-۶. تولید نفت خام.....	۶۰
تولید در مناطق خشکی.....	۶۱
تولید در مناطق دریایی.....	۶۱
۳-۷. هزینه‌های تولید.....	۶۴
۳-۸. انبارهای نفتی.....	۶۶
۳-۹. صادرات نفت خام.....	۶۶
۳-۱۰. قیمت نفت خام.....	۶۸
۳-۱۱. عضویت در اوپک.....	۶۹
۳-۱۲. رژیم مالیاتی نفت.....	۷۰
۳-۱۳. درآمدهای نفتی.....	۷۱
۳-۱۴. مسائل زیست محیطی.....	۷۲
۳-۱۵. قوانین نفتی.....	۷۳
۴- گاز طبیعی.....	۷۵
۴-۱. نهادها و سازمانهای مسئول.....	۷۵
۴-۲. ذخایر گاز.....	۷۵

۷۶	۳-۴. تولید گاز.....
۷۷	۴-۴. مصرف گاز.....
۷۸	۵- پایین دستی نفت.....
۷۸	۵-۱. نهادها و سازمانهای مسئول.....
۷۸	۵-۲. تولید فرآورده های نفتی.....
۸۰	۵-۳. توزیع فرآورده های نفتی.....
۸۳	۵-۴. مصرف فرآورده های نفتی.....
۸۴	۵-۵. صادرات و واردات فرآورده های نفتی.....
۸۴	۵-۶. تعرفه و یارانه.....
۸۵	۶- انرژیهای تجدیدپذیر.....
۸۵	۶-۱. منابع زیست توده.....
۸۶	۶-۲. تولید زیست توده.....
۸۷	۶-۳. مصرف زیست توده.....
۸۷	۶-۴. مسائل زیست محیطی.....

فصل چهارم: سیاست های بخش انرژی..... ۹۰

۹۱	۱- بخش برق.....
۹۳	۲- بالادستی نفت.....
۹۷	۳- بخش گاز.....
۱۰۰	۴- انرژیهای تجدیدپذیر (چوب و زغال چوب).....
۱۰۰	۵- بخش پایین دستی نفت.....

۱۰۳	منابع.....
-----	------------

خلاصه مدیریتی:

کشور آنگولا با داشتن ۱۲۴۶۷۰۰ کیلومتر مربع یکی از بزرگترین کشورهای آفریقایی می باشد که در غرب قاره و در ساحل اقیانوس اطلس قرار گرفته است. تا سال ۱۹۷۵ آنگولا مستعمره پرتغال بود. پس از آن جنگ داخلی در آنگولا در گرفت و تا سال ۲۰۰۲ ادامه یافت.

در سال ۲۰۰۶ کل جمعیت آنگولا ۱۶۵۵۷ هزار نفر بود. امید به زندگی در آنگولا حدود ۴۰ سال است. به دلیل عدم وجود امکانات و تجهیزات درمانی و بهداشتی مناسب، شاخصهای سلامت و بهداشت آنگولا در سطح پایینی است.

غارث و چاول منابع در زمان استعمار آنگولا و جنگ داخلی ۲۷ ساله در این کشور، موجب عقب ماندگی و توسعه نیافتگی اقتصاد آن شده است. تورم بالا، فقر و تنگدستی در حد گسترده بین مردم، نرخ بهره بالا، بیکاری زیاد، پایین بودن تولید و درآمد ملی، توسعه نیافتگی بخش صنعت و سهم اندک آن در GDP، رکود بخش کشاورزی، اقتصاد تک محصولی و فساد مالی در دولت از مشکلات اقتصادی آنگولا محسوب می شود. این در حالی است که این کشور ظرفیت ها و پتانسیل های بالقوه فراوانی برای رشد و توسعه اقتصاد دارد که از آن جمله می توان به مواردی از جمله ذخایر عظیم نفت و گاز، معادن بزرگ الماس، آب و هوای خوب، طبیعت بکر، دسترسی به آب های آزاد و غیره اشاره کرد.

رشد واقعی اقتصاد آنگولا طی سالهای گذشته بسیار خوب بوده و از ۵ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۱۸/۶ درصد در سال ۲۰۰۶ رسیده است. این مسأله به دلیل افزایش درآمدهای نفتی که خود ناشی از افزایش قیمت ها و تولید بوده اتفاق افتاده است. بخش نفت در اقتصاد آنگولا نقش بسیار زیادی دارد. در سال ۲۰۰۶ بیش از ۹۶ درصد کل صادرات، ۵۱/۷ تولید ناخالص داخلی و ۸۰ درصد بودجه آنگولا از بخش نفت تأمین شده است.

حامله‌های انرژی مورد استفاده در آنگولا، برق، فرآورده‌های نفتی، LPG، چوب و زغال چوب هستند. برق سهم اندکی در تأمین انرژی مورد نیاز این کشور دارد و تنها ۲۰ درصد مردم از آن بهره‌مند هستند. ۸۰ درصد نیاز انرژی آنگولا از انرژی زیست توده و به صورت چوب و زغال چوب تأمین می‌شود.

آنگولا با در اختیار داشتن ۹ میلیارد بشکه نفت خام چهارمین کشور آفریقایی از نظر حجم ذخایر نفتی است. بیشتر ذخایر نفتی آنگولا از نوع مرغوب و با درجه API بالا و سولفور پایین است. تولید نفت آنگولا تا قبل از استقلال این کشور اندک و در حدود ۱۰۰ هزار بشکه در روز بود. بعد از استقلال آنگولا و تشکیل شرکت ملی نفت (سونانگول) برنامه‌های اکتشاف و تولید نفت در این کشور تقویت شد. لیکن این برنامه‌ها از سال ۱۹۹۵ شتاب بیشتری گرفت و تولید نفت آنگولا را به ۱/۷ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۷ رساند. از آنجایی که مصرف داخلی نفت آنگولا حدود ۵۰ هزار بشکه در روز است توان صادراتی نفت خام آن بسیار بالا است که بیشتر به آمریکا و چین صادر می‌شود. شون و توتال دو شرکت نفتی مهم بین‌المللی در بخش بالادستی نفت آنگولا هستند که بخش عمده نفت این کشور را تولید می‌کنند. آنگولا برنامه‌ها و پروژه‌های بسیار زیادی برای توسعه بخش بالادستی نفت دارد. این برنامه‌ها اکثراً متوجه ذخایر نفتی واقع در آبهای عمیق و بسیار عمیق می‌باشد. در این راستا چندین بلوک نفتی واقع در آبهای عمیق و بسیار عمیق مانند بلوکهای ۳۳ و ۳۴ و ۴۶ و ۴۸ واگذار شده است. طبق پیش‌بینی‌ها تولید نفت آنگولا تا سال ۲۰۱۱ به حدود ۲/۵ میلیون بشکه در روز خواهد رسید که اوج تولید نفت آنگولا خواهد بود و بعد از آن کاهش خواهد یافت.

ذخایر گاز طبیعی آنگولا ۱۰ تریلیون فوت مکعب است که این کشور را در رتبه پنجم قاره آفریقا قرار داده است. اکثر گازهای طبیعی آنگولا همراه با نفت هستند. در حال حاضر (۲۰۰۷) به دلیل عدم وجود تجهیزات و تأسیسات لازم، حدود ۸۰ درصد گازهای تولید همراه با نفت در آنگولا سوزانده می‌شود. آنگولا حدود یک سوم گازهای سوزانده شده در قاره آفریقا را می‌سوزاند. دولت آنگولا به منظور جلوگیری از سوزاندن گازهای همراه شرکتهای نفتی فعال در کشورش را موظف کرده که تا سال ۲۰۱۰ سوزاندن گاز را به صفر برساند. به منظور جمع‌آوری گازهای همراه آنگولا در صدد احداث کارخانه گاز طبیعی LNG به همت شرکتهای نفتی شورو و سونانگول می‌باشد که قرار است تا سال ۲۰۰۹ به بهره‌برداری برسد.

آنگولا تنها یک پالایشگاه دارد که ظرفیت تولیدی آن حدود ۵۰ هزار بشکه در روز است.

به دلیل رشد فزاینده مصرف فرآورده‌های نفتی در آنگولا، دولت قصد دارد یک پالایشگاه جدید به ظرفیت ۲۰۰ هزار بشکه در روز را به همت شرکتهای نفتی بین‌المللی احداث کند تا بتواند نیاز داخل را تأمین کند.

مقدمه:

کشور آنگولا با در اختیار داشتن ۹ میلیارد بشکه ذخایر اثبات شده نفت خام یکی از مهمترین تولیدکنندگان نفت خام در قاره آفریقا و جهان محسوب می‌شود. این کشور در چند سال گذشته با جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی توانسته ظرفیت تولید نفت خود را چندین برابر افزایش دهد. پیش‌بینی می‌شود که در سالهای آتی روند صعودی تولید نفت آنگولا همچنان ادامه داشته باشد.

بررسی و شناخت فعالیتها و برنامه‌های این کشور در حوزه انرژی بویژه بخش نفت و گاز برای کشور ما اهمیت دارد. زیرا از یک طرف در سال ۲۰۰۷ این کشور به عضویت سازمان کشورهای صادرکننده نفت - اوپک - در آمده و با توان تولید و صادراتی بالا یکی از مهمترین اعضای اوپک است. از این منظر تحولات بخش نفت و گاز آنگولا برای جمهوری اسلامی ایران به عنوان دومین تولیدکننده بزرگ اوپک اهمیت فراوانی دارد. از طرف دیگر تجربه موفق آنگولا در جذب سرمایه‌های خارجی در بخش نفت و گاز و بررسی برنامه‌ها و استراتژیهای این کشور در جذب این حجم عظیم سرمایه‌گذاری می‌تواند به عنوان یک نمونه موفق در این زمینه جهت برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مفید واقع شود. از این رو در این کتاب سعی شده بخش انرژی آنگولا بالاخص بخش نفت و گاز آن در ابعاد گوناگون بررسی گردد. بدین منظور در فصل اول برای آشنایی با وضعیت کلی کشور کلیات جغرافیایی و جمعیتی آنگولا آورده می‌شود. در فصل دوم با توجه به اهمیت وضعیت اقتصادی و تأثیری که می‌تواند بر بخش انرژی داشته باشد بطور جداگانه وضعیت اقتصادی کشور مورد نظر توضیح داده می‌شود. فصل سوم به بررسی وضعیت بخش‌های انرژی آنگولا به تفکیک زیربخشهای نفت، گاز، برق و زیست توده می‌پردازد. در فصل آخر، سیاست‌ها و چشم‌انداز میان‌مدت و کوتاه‌مدت آنگولا در بخش انرژی بیان می‌شود.

فصل اول:

موقعیت جغرافیایی - سیاسی - اجتماعی
